

ISSUE

Een toast op het collectieve abonnement op de NPi-service dat het NPi heeft afgesloten met de drie specialistenverenigingen NVFG, VHVL en NVFL.

KIJK OOK OP WWW.PARAMEDISCH.ORG

5

Congres 'Dynamiek in veroudering' op dinsdag 9 oktober 2012

6

Loopbaan van wetenschappelijk opgeleide fysiotherapeuten

7

Eerste deelnemer van de vierjarige masteropleiding sportfysiotherapie is afgestudeerd!

8

Klinische fysiotherapie

10

Ethiek in beweging

12

An app a day keeps the doctor away (3)

De NPi-service thema-experts

Dhr. L. (Léon) Gardien
Bedrijfsfysiotherapeut
Directeur Gardien
Bedrijfsfysiotherapie

ARBEID EN BEDRIJF

Dr. Y.F. (Yvonne) Heerkens
Programmameerder NPi
Lector Arbeid en Gezondheid
bij de Hogeschool van
Arnhem en Nijmegen

**Prof. dr. M.W.G. (Ria)
Nijhuis-van der Sanden**
Hoogleraar Paramedische
Wetenschappen
UMC St Radboud te
Nijmegen

KINDEREN

Dhr. R. (Ruud) Wong Chung
Kinderfysiotherapeut
Cursusleider / docent NPi
Revalidatiecentrum
De Trappenberg te Almere

**Prof. dr. C.P. (Cees) van
der Schans**
Hoogleraar
Revalidatiegeneeskunde
UMC/RU Groningen

OUDEREN

Dr. J.S.M. (Hans) Hobbelen
Projectleider, senior weten-
schappelijk onderzoeker NPi
Lector 'Healthy lifestyle,
Ageing and Health Care'
Hanze Hogeschool Groningen

**Mw. F.E.H. (Francien)
Nijman-du Bois**
Fysiotherapeut
Cursusleider / docent NPi
Pelvicum Fysiotherapie
Groningen

BEKKENPROBLEMATIEK

Drs. A.T.M. (No)l Bernardas
Arts, fysioloog. Cursusleider /
docent NPi Docent Hogeschool
van Arnhem en Nijmegen
Promovendus
Bekkenfysiotherapie

Dhr. L.H.A. (Leo) Hagenaars
Fysiotherapeut
Cursusleider / docent NPi
Docent opleiding
Fysiotherapie Hogeschool
Rotterdam

MUSCULOSKELETAAL

Dhr. J.M. (John) Bos MSc
Fysiotherapeut
Cursusleider / docent NPi
Docent opleiding
Fysiotherapie Hogeschool
Rotterdam

Dhr. J. (Jos) Halfens
Fysiotherapeut
Cursusleider / docent NPi
Fysiotherapeut Adelante
Zorggroep te Hoensbroek

NEUROLOGIE

Prof. dr. G. (Gert) Kwakkel
Cursusleider / docent NPi
Hoogleraar Neurorevalidatie
VUMC te Amsterdam en
UMC te Utrecht

Prof. dr. H. (Rik) Gosselink
Buitengewoon Hoogleraar,
faculteit Bewegings- en
Revalidatiewetenschappen
Cursusleider / docent NPi
Afdeling Cardiovasculaire
en Respiratoire Revalidatie
KU Leuven in België

HART, VAAT EN LONGEN

Drs. S.J.M. (Sandra) Verhagen
Fysiotherapeut,
bewegingswetenschapper
Docent NPi
St. Antonius Ziekenhuis te
Nieuwegein

Dhr. R. (Rik) van Hooff
Hoofd afdeling
fysio-/ergotherapie
Cursusleider / docent NPi
Bronovo ziekenhuis te
Den Haag

INTRAMURAAL

Dhr. W.J. (Bill) Paterson
Fysiotherapeut
Cursusleider / docent NPi
Erasmus MC te Rotterdam

Dhr. I.J.R. (Igor) Tak MSc
Fysiotherapeut
Cursusleider / docent NPi
Praktijk voor fysiotherapie
Utrecht Oost
Opleidingscoördinator
Masteropleiding Physical
Therapy in Sports (MPTS)

SPORTGEZONDHEIDSZORG

Dhr. H.J. (Hans) Bult
Fysiotherapeut
Opleidingscoördinator
Masteropleiding Physical
Therapy in Sports (MPTS)
NPi

Drs. M.W.A. (Tinus) Jongert
Lector Innovatieve
Bewegestimulering en Sport,
De Haagse Hogeschool
Directeur NPi

Dr. J.H.P. (Han) Houdijk
Universitair docent Faculteit der
Bewegingswetenschappen
Vrije Universiteit Amsterdam
Hoofd bewegingslaboratorium
Revalidatiecentrum Heliomare
Wijk aan Zee

Dhr. T. (Tom) Zee
Fysiotherapeut
Cursusleider / docent NPi
Fysiotherapiepraktijk
De Behandelbank in
Arnhem

LYMFOLOGIE EN ONCOLOGIE

Drs. M.M. (Martijn) Stuiver
Fysiotherapeut en klinisch
epidemioloog
Cursusleider / docent NPi
Ned. Kanker Inst. - Antoni
van Leeuwenhoek Ziekenhuis
te Amsterdam

**Dr. M.W. (Miriam) van
Ittersum**
Docent opleiding
Fysiotherapie aan de
Hanze Hogeschool
Groningen

PSYCHOSOMATIEK

Prof. dr. E. (Erik) Peper
Hoogleraar aan de SFSU,
Institute for Holistic Health Studies,
Department of Health Education
Cursusleider / docent NPi
San Francisco State University, USA

Zie ook: www.npiservice.nl

Het NPi: Kennis in beweging

TINUS JONGERT
Directeur NPi

NPi-service

Op 23 februari zijn de eerste thema's van de NPi-service verschenen. Het spits werd afgebeten door de thema's 'Hart, vaat en longen' en 'Bekkenproblematiek'.

Inmiddels krijgen we veel positieve reacties binnen op de NPi-service. We merken dat het selecteren van relevante wetenschappelijke artikelen en het op een laagdrempelige manier ontsluiten hiervan in Nederlandstalige referaten erg op prijs wordt gesteld. Daarnaast zijn we erg blij met de thema-experts die de vertaalslag naar de praktijk maken. We hopen dat deze NPi-service voor u als professional zal bijdragen aan een snellere implementatie van recente wetenschappelijke kennis.

Op 22 februari heeft het NPi met de drie specialistenverenigingen NVFG, VHVL en NVFL een collectief abonnement op de NPi-service afgesloten.

Dat de NPi-service goed bevalt blijkt wel uit het grote aantal abonnees, dat zich reeds heeft aangemeld. Er zijn (inclusief de collectieve abonnementen van VHVL, NVFL en NVFG) inmiddels bijna 3.500 abonnees; een unieke prestatie voor een dienst die zo kort geleden van start is gegaan.

Daarnaast zijn er ongeveer 6.000 abonnees die een kleine 20.000 abonnementen hebben op de gratis versie van de NPi-service.

NPi-nieuws app: Het belangrijkste nieuws op uw smartphone of tablet

Sinds begin maart is de NPi-nieuws app voor u beschikbaar. Met deze app blijft u eenvoudig op de hoogte van het belangrijkste nieuws op het gebied van fysio-/oefen-therapie uit de dag- en weekbladen. Deze

In dit voorjaarsnummer van de Issue is er een aantal interessante ontwikkelingen te melden. In deze Issue kunt u lezen welke nieuwe producten en diensten het NPi ontwikkelt om u als professional nog beter te kunnen ondersteunen. Daarnaast informeren wij u over enkele interessante projecten.

app is bedoeld voor paramedici, maar is ook interessant voor overige zorgverleners, voor patiënten en voor beleidsmakers in de zorg. Met deze app krijgt u een recent overzicht van het door het NPi geselecteerde (para)medische nieuws. Dit wordt in de app kort gerefereerd met bronvermelding en een directe link naar de originele artikelen uit de Nederlandse en Vlaamse dag- en weekbladen, publiek toegankelijke zorg-media of op nieuwssites.

Daarnaast bevat de app:

- NPi-cursusnieuws voor fysiotherapeuten, oefen-therapeuten en/of ergotherapeuten;
- verwijzingen naar de referaten van de NPi-service;
- nieuws over NPi-projecten.

De app is zowel verschenen voor smartphones (iPhone en Android) als voor tablets (iPad en Android-tablet).

Overige nieuwe ontwikkelingen

Elders in dit nummer kunt u informatie lezen over nieuwe cursussen (o.a. neurorevalidatie en klinische fysiotherapie) en over het NPi-congres 'Dynamiek in veroudering' dat het NPi op dinsdag 9 oktober 2012 organiseert. Het NPi zal jaarlijks vakinhoudelijke symposia organiseren, waarbij u over specifieke thema's state of the art kennis kunt opdoen. De thema-experts zullen hierin een belangrijke rol spelen. In het afgelopen najaar is een start gemaakt met dergelijke symposia. Toen was COPD het thema. Van het opleidingsfront kunnen we met trots melden dat de eerste student van de Master Physical Therapy in Sports (MPTS) is afgestudeerd.

WCF

Het NPi is blij dat ze van het KNGF (WCF) het verzoek heeft gekregen om onderzoek te doen naar de manier waarop wetenschappelijk opgeleide fysiotherapeuten gestimuleerd kunnen worden om binnen het veld van de fysiotherapie onderzoek te blijven uitvoeren.

Het NPi zal ook in 2012 blijven innoveren om kennis te ontsluiten. Zo zijn we bezig met de ontwikkeling van een wetenschapsloket waar fysiotherapeuten terecht kunnen met vragen over fragiele ouderen. Het NPi werkt hard aan innovaties gericht op het verder professionaliseren. Ons motto luidt dan ook 'kennis in beweging'.

Ik wens u veel leesplezier toe en hoop dat u veel informatie zult lezen die u in de dagelijkse praktijk ondersteunt bij het versterken van uw professionele handelen.

Staan van links naar rechts: Ronald Valk (NVFG), Marije Lubbers (NVFG), Willemijn Hugenholtz-Wamsteker (NVFL), Theo Ruitenbeek (NVFL), Tinus Jongert (NPi), Leendert Tissink (VHVL).

NIEUWE OPLEIDINGEN NEUROREVALIDATIE VAN START BIJ HET NPi

MARLEEN BURUMA
fysiotherapeut/coördinator
Deskundigheidsbevordering

Het NPi organiseert al sinds 2007 de landelijke cursussen Neurorevalidatie/CVA, die inhoudelijk worden verzorgd door de docenten van de Docenten Vereniging NeuroRevalidatie (DVNR). Deze cursussen zijn bedoeld voor fysiotherapeuten en oefentherapeuten Mensendieck en Cesar. Vanaf 2012 is het NPi gestart met nieuwe cursussen Neurorevalidatie/CVA voor ergotherapeuten en voor HBO-verpleegkundigen.

Op vrijdag 2 maart jl. is de nieuwe opleiding Neurorevalidatie/CVA/Ergotherapie van start gegaan in Revalidatiecentrum Tolbrug in Den Bosch. Deze 14-daagse opleiding is, evenals de opleiding Neurorevalidatie/CVA/Verpleging, ontwikkeld binnen het project 'Richtlijn CVA in praktijk'. Dat is gebeurd door een onderwijsgroep, in nauwe samenwerking met de Docenten Vereniging NeuroRevalidatie (DVNR) en het Nederlands Paramedisch Instituut (NPi). Binnen de cursus voor zowel verpleegkundigen als voor ergotherapeuten staat het 'verhogen van de intensiteit van de behandeling' centraal. Daarnaast richt de volledig nieuwe cursus Neurorevalidatie/CVA/Ergotherapie zich op het taak- en contextspecifiek oefenen.

Op woensdag 7 maart jl. is de opleiding Neurorevalidatie/CVA/Verpleging gestart in Revalidatiecentrum Via Reva in Apeldoorn. Deze negendaagse opleiding is specifiek bedoeld voor HBO-verpleegkundigen. Deze scholing leidt HBO-verpleegkundigen op tot specialisten in de neurorevalidatie van CVA-patiënten.

Om het multidisciplinaire karakter bij het werken met CVA-patiënten te versterken is er één gezamenlijke praktijkdag van de verpleegkundigen-cursus en de ergotherapie-cursus. Beide opleidingen hebben tevens een aantal centrale theoriedagen op Papendal in Arnhem. Door de grote belangstelling zijn de bovenstaande opleidingen voor 2012 reeds volgeboekt.

Meer informatie over deze opleidingen kunt u vinden in de cursuskalender op www.paramedisch.org of via buruma@paramedisch.org.

Naast deze twee opleidingen vinden op dit moment de volgende andere opleidingen Neurorevalidatie plaats:

- Neurorevalidatie/CVA voor fysiotherapeuten
- Inhaal cursus Neurorevalidatie/CVA (speciaal voor reeds in NDT geschoolde fysiotherapeuten)
- Kinderneurorevalidatie/CP/logopedie
- Kinderneurorevalidatie/CP.

De eerste ervaringen van de cursistinnen zijn positief. Ze waarderen het oefenen met patiënten en de directe koppeling van nieuwe informatie naar wat het betekent voor de behandeling in de praktijk.

TOLBRUG De eerste cursistengroep van de cursus
SPECIALISTISCHE revalidatie Neurorevalidatie/CVA/Ergotherapie voor
Revalidatiecentrum Tolbrug.

De eerste cursistengroep van de cursus
Neurorevalidatie/CVA/Verpleging voor
Revalidatiecentrum ViaReva in Apeldoorn

Congres
'Oud en stijf,
beweeg je lijf'

DYNAMIEK IN VEROUDERING

FRANS LANTING

fysiotherapeut/coördinator
Deskundigheidsbevordering

Kwetsbaarheid is gerelateerd aan een slechtere gezondheid, afhankelijkheid, opname in ziekenhuis, verpleeghuis of verzorgingshuis en verhoogde mortaliteit. Kwetsbaarheid ontstaat door een complexe interactie tussen verschillende factoren die het fysiologische evenwicht verstoren. Het is een grote uitdaging voor de professional in de zorg om hier vat op te krijgen (de Vries et al. 2010). Kwetsbaarheid gaat gepaard met een forse toename van het aantal stoornissen in functies, beperkingen in activiteiten en participatieproblemen, die een impact zullen hebben op de totale maatschappij. Te denken valt dan aan gehoorstoornissen, visusproblemen, evenwichtsstoornissen, incontinentie, mobiliteitsproblemen en problemen in ADL. Maar ook aan een toename van psychosociale problemen zoals eenzaamheid en psychische problemen, waaronder depressie en dementie. De Gezondheidsraad geeft aan dat de behoefte aan lifestyle training en coaching

Op dinsdag 9 oktober 2012 organiseert het NPi, onder dagvoorzitterschap van prof. dr. Cees van der Schans, het congres 'Dynamiek in veroudering' op Papendal. Dit congres is zowel voor fysio- als oefentherapeuten toegankelijk. Nederland vergrijsst in hoog tempo. Het aantal 65-plussers zal de komende 10 jaar met 55% fors toenemen, het aantal 80-plussers met 30%. En ook het aantal kwetsbare ('frail') 65-plussers zal fors stijgen naar ca. één miljoen in 2030.

voor ouderen met functioneringsproblemen zal toenemen. De tendens is om op een andere manier te kijken naar veroudering, zelfredzaamheid en naar de succesfactoren van gezond ouder worden. In dit verband spreekt men tegenwoordig over 'resilience', of te wel veerkracht.

De sprekers op dit congres zullen hun licht laten schijnen op:

- de fysiologie van veroudering
- sarcopenie en het effect van bewegen op spieren en het immuunsysteem
- 'frailty' en 'resilience' (veerkracht)
- psychosociale interventies bij gedragsstoornissen bij dementerende ouderen
- valpreventie bij osteoporose en reumatische artritis
- frequentie en intensiteit van oefentherapie
- klinimetrie bij de oudere mens
- recente (nieuwe) kennis rond de geriatrie in de eerste lijn.

Sprekers

Dr. David van Bodegom
Prof. dr. Ivan Bautmans
Mevr. drs. Nienke de Vries
Mevr. drs. Renske van Abbema
Mevr. dr. Ellen Smulders
Prof. dr. Dirk Cambier
Mevr. drs. Betsy Weening
Dr. Roland Wetzels

**PROF. DR. C.P. (CEES)
VAN DER SCHANS,**
Dagvoorzitter

Voor nadere informatie over het congres en het inschrijfformulier verwijzen we u naar de NPi-website www.paramedisch.org onder 'Cursussen en congressen'.

LOOPBAAN WO FYSIOTHERAPEUTEN

Welke factoren zijn van invloed
op de loopbaan?

DORINE VAN RAVENSBERG
programmaleider Kwaliteit
& Doelmatigheid NPi

YVONNE HEERKENS
programmaleider Terminologie
en Technologie NPi

Fysiotherapiewetenschap is een nog jong wetenschapsgebied. Fysiotherapeuten kunnen sinds 2005 een Master Fysiotherapiewetenschappen volgen aan de Universiteit van Utrecht. Andere wetenschappelijke opleidingen die raken aan het fysiotherapiedomein zijn Bewegingswetenschappen en Gezondheidswetenschappen. Voor de ontwikkeling van het wetenschapsdomein fysiotherapie zijn de wetenschappelijk opgeleide fysiotherapeuten (MSc of PhD) zeer belangrijk.

Uit gegevens van de alumni van Fysiotherapiewetenschappen blijkt dat 23-30% van de afgestudeerden onderzoeksactiviteiten binnen het fysiotherapiedomein uitvoert (23% als onderzoeker, 7% gecombineerd met onderwijstaken) (de Groot, 2010).

Welke redenen zijn er voor deze groep om in dit onderzoek verder te gaan? En, mogelijk nog belangrijker, wat zijn de redenen voor de overige 70% om hun carrière een andere wending te geven, en zijn er mogelijkheden om dit te keren?

Sinds enkele decennia volgt een groeiend aantal fysiotherapeuten een wetenschappelijke opleiding, Master of Science, in de fysiotherapie of in aanverwante domeinen. Ook voeren steeds meer fysiotherapeuten promotieonderzoek uit.

Het is niet bekend hoeveel van deze fysiotherapeuten (MSc of PhD) wetenschappelijk actief blijven in het fysiotherapiedomein. Een deel van hen gaat verder in het management of in de directe patiëntenzorg en een deel gaat onderzoek doen in een ander domein. Welke factoren zijn van invloed op de uiteindelijke loopbaan? Dat is de centrale vraagstelling van een recent door het NPi gestart onderzoek.

Het KNGF en het College van Specialisten Verenigingen (CSV) vinden het zeer belangrijk om fysiotherapeuten met een wetenschappelijke scholing te behouden voor het onderzoek in de fysiotherapie. Daarom is het noodzakelijk om inzicht te hebben in de factoren die voor fysiotherapeuten MSc of PhD een rol spelen in de ontwikkeling van hun loopbaan. Het NPi heeft recent de opdracht verworven om dit in 2012 te gaan uitzoeken.

Dit onderzoek bestaat uit twee delen:

1. Inventarisatie bij de fysiotherapeuten MSc of PhD van belemmerende en bevorderende factoren voor een wetenschappelijke carrière in het domein van de fysiotherapie.
2. Eenzelfde inventarisatie bij hoogleraren, lectoren, opleidingscoördinatoren van masteropleidingen in het fysiotherapiedomein, en hoofden van paramedische afdelingen in onder meer academische centra. Ook wordt hen gevraagd hoe zij wetenschappelijk (top)talent definiëren en hoe zij dit kunnen herkennen.

In het kader van dit onderzoek zullen fysiotherapeuten MSc of PhD in de zomerperiode van 2012 een elektronische enquête ontvangen met vragen over hun huidige baan en factoren die hebben geleid tot hun loopbaankeuze.

Om inzicht te krijgen in mogelijk relevante factoren - als basis voor het ontwikkelen van bovengenoemde enquêtes - organiseert het NPi in de komende maanden focusgroepen voor fysiotherapeuten (MSc of PhD) die momenteel:

- a. werkzaam zijn in onderzoek ten behoeve van de fysiotherapie;
- b. werkzaam zijn in onderzoek maar niet ten behoeve van de fysiotherapie;
- c. niet (meer) werkzaam zijn in onderzoek.

Wilt u, als fysiotherapeut MSc of PhD, binnenkort deelnemen aan een focusgroepinterview? Geef u zich dan op bij vanberkel@paramedisch.org. Graag onder vermelding van 'wel/niet werkzaam als onderzoeker in fysiotherapiedomein' en het telefoonnummer waar u overdag bereikbaar bent. Bij voorbaat hartelijk dank!

Groot J de. Onderzoek onder de alumni van Fysiotherapiewetenschap en Verplegingswetenschap 2010. Utrecht, 2010

EERSTE DEELNEMER MASTER SPORTFYSIOTHERAPIE AFGESTUDEERD!

Op dinsdag 20 december 2011 is Peter Eemers als eerste deelnemer van de vierjarige Master Physical Therapy in Sports (MPTS) 2008 afgestudeerd.

In september 2008 is de eerste groep gestart en eind juni 2012 verdedigen zij de thesis van hun onderzoek. Aangezien Peter al eerder met zijn afstudeerproject kon starten, was het mogelijk om een half jaar eerder af te studeren. Peter heeft een tijdje de masteropleiding manuele therapie parallel aan de sportmaster gedaan, maar is hiermee gestopt vanwege regelwijzigingen. Hij kan zich nu ook registreren als manueeltherapeut met een afgeronde opleiding MPTS. De belangrijkste reden om eerder af te studeren was omdat het in het Olympische jaar wel heel erg druk zou worden. Peter werkt als sportfysiotherapeut/ manueeltherapeut in een eigen particuliere praktijk in Nijmegen, Molenhoek en Malden. In deze praktijk is hij één van de twee maatschapsleden. Daarnaast werkt hij (parttime) als sportfysiotherapeut voor de Atletiekunie en o.a. voor Global Sports Communication van Jos Hermens.

Citaat Peter: "Een erg sterk punt van de opleiding vind ik dat het gestimuleerd en ondersteund wordt om opdrachten vanuit je eigen werkveld uit te voeren tijdens je studie. Daar is mijn thesis een mooi voorbeeld van!"

In het werk voor de Atletiekunie bleek dat er binnen sportorganisaties geen (para)medisch verslagleggingsysteem wordt gebruikt waarmee ook aan dataverzameling (ten behoeve van preventie) kan worden gedaan. Aangezien er bij de Atletiekunie al langer een wens bestond om zo'n systeem te ontwikkelen, heeft Peter dit project opgepakt en is hij afgestudeerd op een implementatiestudie naar de 'Elektronische verslaglegging voor de Atletiekunie'. Deze masterthesis is een 'productinnovatie in de werksetting'. Peter Eemers heeft een kwalitatief onderzoek uitgevoerd. De doelstelling van het onderzoek was: het ontwikkelen en implementeren van een hulpmiddel om dossiers te vormen en blesseurdata te verzamelen voor de medische staf van de Atletiekunie. Het hulpmiddel wordt nu gebruikt voor de A-, B-, HP-atleten en de talentprogramma's van de atleten die op Papendal trainen. Het kan in de toekomst ook binnen andere sportorganisaties gebruikt gaan worden.

Voor nadere informatie over het onderzoek kunt u een e-mail sturen naar: petereemers@gmail.com. Wij feliciteren Peter van harte met het behaalde resultaat en hopen uiteraard nog veel van hem te horen binnen de sportfysiotherapie.

Ook belangstelling voor het mooie vak van sportfysiotherapeut?

Op vrijdag 28 september 2012 start de vijfde Master Physical Therapy in Sports. Reserveer nu alvast een plaats, zodat u zeker in september kunt starten. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Hans Bult, de opleidingscoördinator van de MPTS (bult@paramedisch.org).

Wilt u zich specialiseren in het boeiende vak van sportfysiotherapeut en wilt u een **echte praktijkopleiding** volgen met een goede wetenschappelijke basis? Kies dan voor de

Master Physical Therapy in Sports (MPTS)

Startdatum

De eerstvolgende mogelijkheid tot deelname aan de MPTS is 28 september 2012. Er zijn nog plaatsen beschikbaar.

Meer informatie

Avans+
Bart Stegwee
bstegwee@avansplus.nl
M 06 – 51 685 378

NPI
Hans Bult
bult@paramedisch.org
M 06 - 54 295 819

KLINISCHE FYSIOTHERAPIE

cursus voor beginnende ziekenhuisfysiotherapeuten

H.J.A. (RIK) VAN HOOFF

Hoofd fysiotherapie, ergotherapie, diëtetiek en logopedie, Bronovo ziekenhuis, Den Haag

In oktober 2012 organiseert het NPi voor de tweede keer de cursus 'Klinische fysiotherapie'. Deze cursus geeft inzicht in de praktijk van de ziekenhuisfysiotherapeut en is bedoeld voor beginnende ziekenhuisfysiotherapeuten. Het ontbreekt deze fysiotherapeuten veelal aan kennis van de specifieke patiëntenpopulatie in het ziekenhuis. Het betreft doorgaans patiënten met acute, complexe pathologie waarbij het beloop sterk wisselend kan zijn.

In de cursus 'Klinische fysiotherapie' wordt een basis gelegd in een viertal hoofdrichtingen. Inhoudelijke kennis wordt gecombineerd met de beroepscompetenties voor de ziekenhuisfysiotherapeut.

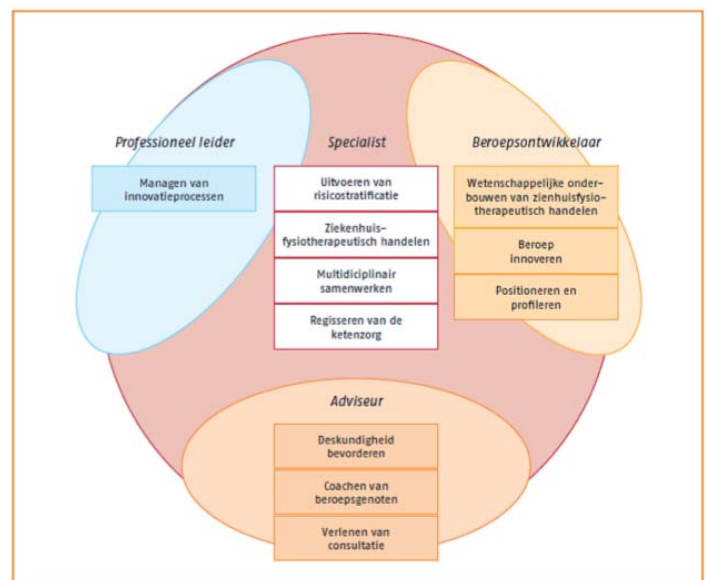
1. Operaties aan het bewegingsapparaat. In de cursus wordt hierbij ingegaan op de pathologie (o.a. collumfracturen, gon- en coxartrose), operatie-indicaties, -technieken en mogelijke complicaties, alsmede de daaropvolgende fysiotherapeutische interventies.
2. Peri-operatieve zorg rondom grote buikoperaties, longoperaties en hartchirurgie. Hierbij staan risicostratificatie en de 'dynamiek' van de acute complexe patiënt centraal.
3. Pulmonale zorg in het ziekenhuis waarin vooral de sputum-mobilisatietechnieken aan de orde komen.
4. De inactieve patiënt. Aan bod komen inzichten betreffende bedhoudingen, mobilisatie en (voorkomen van) langdurige immobilisatie. Hierbij wordt vooral een beroep gedaan op de rollen als specialist en adviseur.

Parallel aan de vier hoofdrichtingen wordt aandacht besteed aan de interpretatie van medische gegevens (zoals beeldvormende technieken en laboratoriumonderzoeken) die relevantie hebben voor de klinisch fysiotherapeut.

Het Beroepscompetentieprofiel Ziekenhuisfysiotherapeut is opgesteld in opdracht van de Nederlandse Vereniging voor Ziekenhuis Fysiotherapie (NVZF). Deze vereniging is opgericht in 2008 als specialistenvereniging van het KNGF met als doel het inhoudelijk positioneren en profileren van de ziekenhuisfysiotherapie binnen en buiten de ziekenhuisinstelling en de legitimatie van de ziekenhuisfysiotherapie als volwaardig specialisme binnen het vakgebied van de fysiotherapie. Een werkgroep met vertegenwoordigers uit academische ziekenhuizen, algemene ziekenhuizen en het onderwijs heeft het in 2009 verschenen Beroepscompetentieprofiel geschreven (www.nvzf.nl).

In de huidige tijd waarin de budgetten van de ziekenhuizen onder druk staan, marktwerking wordt gestimuleerd en de ziekenhuiszorg verandert, is het belangrijk dat ziekenhuisfysiotherapeuten zich duidelijk profileren. Deze fysiotherapeuten zijn specialist in het leveren van complexe en dynamische fysiotherapeutische zorg en richten zich hierbij op de beoordeling van het bewegend functioneren binnen de functionele gezondheidstoestand (ICF, 2001) van de patiënt in de preklinische, klinische en postklinische fase.

De patiënten in het ziekenhuis hebben een hoog risicoprofiel waarbij de actualiteit en complexiteit op de voorgrond staan. Meerdere orgaan-systemen die elkaar direct beïnvloeden zijn erbij betrokken en kunnen leiden tot acute ontregeling. De ziekenhuisfysiotherapeut moet deze ontregeling herkennen en hier snel en adequaat op in kunnen spelen. Daarnaast is er een grote groep patiënten die door de ziekenhuisopname deconditioneert. Dit kan leiden tot een onnodig lang herstelproces en een langere klinische opname. De ziekenhuisfysiotherapeut levert een wezenlijke bijdrage aan de zorgpaden en hij/zij moet goed kunnen communiceren met de verschillende hulpverleners die betrokken zijn bij de zorg voor de patiënt. Dit geldt voor, tijdens en na een ziekenhuisopname.

Afbeelding 1:
Rollen en competenties van de ziekenhuisfysiotherapeut.
Bron: Beroepscompetentieprofiel Ziekenhuisfysiotherapeut, NVZF, 2010

Het Beroepscompetentieprofiel beschrijft de vier verschillende rollen van de ziekenhuisfysiotherapeut met de daarbij behorende competenties (zie Afbeelding 1).

De specialist met als competenties:

- 1- het uitvoeren van risicostratificatie en monitoren van de patiënt voor of tijdens de ziekenhuisopname om de kans op complicaties te minimaliseren
- 2- het fysiotherapeutisch handelen bij de (acute) complexe patiënt
- 3- multidisciplinair samenwerken binnen de ontwikkelde zorgpaden
- 4- regisseren van de ketenzorg om de integrale zorgverlening te waarborgen, ook buiten de muren van het ziekenhuis.

De beroepsontwikkelaar met als competenties:

- 1- wetenschappelijke onderbouwing van het fysiotherapeutisch handelen
- 2- beroep innoveren en doelmatig handelen
- 3- positioneren en profileren om als zodanig een gesprekspartner te zijn bij inhoudelijke, financiële en beleidsmatige beslissingen.

De professioneel leider met als competentie het managen van innovatieprocessen in de zorg rondom de patiënt, o.a. zorgpaden en kwaliteitstrajecten.

De adviseur met als competenties:

- 1- deskundigheid bevorderen van werkers in de zorg
- 2- coachen van beroepsgenoten
- 3- het verlenen van consultatie aan collega's en medisch specialisten.

De cursus 'Klinische fysiotherapie' is bedoeld voor beginnende tweedelijns klinisch werkzame fysiotherapeuten of fysiotherapeuten die willen gaan werken in een ziekenhuis en daar geen werkervaring in hebben.

Voor nadere informatie over deze cursus en het inschrijfformulier verwijzen we u naar de NPi-website www.paramedisch.org onder 'Cursussen en congressen'.

ZORGVERBETERING?

Hoe verbeteren we de zorg aan ouderen (70+) binnen de eerstelijns fysiotherapiepraktijk?

GEZOCHT: FYSIOTHERAPEUT M/V

Help mee aan dit belangrijke onderzoek en maak kans op een gratis masterclass van het NPi of één van de vijf cadeaubonnen t.w.v. 50 euro!

Het onderzoeksproject: 'Ouderen (70+) binnen de eerstelijns fysiotherapiepraktijk' is een samenwerking tussen het Nederlands Paramedisch Instituut (NPi) en de Hanzehogeschool Groningen en wordt gesteund door het Wetenschappelijk College Fysiotherapie (WCF). Het doel van het onderzoek is om inzicht te krijgen in de manier waarop praktijken en fysiotherapeuten op dit moment hun zorg verlenen aan ouderen. Het onderzoek bestaat uit een digitale vragenlijst voor fysiotherapeuten. Wilt u ook bijdragen aan het verkrijgen van een beter inzicht in de fysiotherapeutische zorg aan ouderen? Vul dan de vragenlijst in; het kost slechts één kwartier. De link voor de digitale vragenlijst vindt u op de website van het NPi achter het rode tabblad 'Onderzoek & Innovatie' en vervolgens naar 'Nieuws'.
<http://www.paramedisch.org/onderzoek-en-ontwikkeling/nieuws.html>

*Drs. Renske van Abbema Hanzehogeschool Groningen
Dr. Hans Hobbelen Nederlands Paramedisch Instituut*

FRANS LANTING

fysiotherapeut/coördinator
Deskundigheidsbevordering

Het is een uitdaging om de spanningsvelden die spelen in de beroepspraktijk te analyseren en om hiermee aan de slag te gaan. In de NPi-cursus 'Ethiek in beweging' wordt ingegaan op ethische vragen die direct gerelateerd zijn aan het concrete handelen in de dagelijkse praktijk. Denk hierbij aan vragen als:

- Mag ik alternatieve therapie uitvoeren als paramedicus?
- Mag ik mensen tegen hun zin in mobiliseren als de patiënt in kwestie zelf een verminderd ziekte-inzicht heeft?
- Mag ik behandelen wanneer iemand niet meer in staat is om op een rationele manier aan te geven wat hij of zij als mens wil?

Cursusleiding

Mirjam Kleinveld en Sylvia Schuurmans zijn de cursusleiders van 'Ethiek in beweging'. In het dagelijks leven is Mirjam Kleinveld fysiotherapeut in het Jeroen Bosch ziekenhuis in Den Bosch, vooral werkzaam op de afdeling geriatrie. Verder heeft ze ervaring met het geven van workshops en het coachen van kleine teams van fysiotherapeuten in intervisie. Daarnaast heeft zij de opleiding tot Master Zorg, Ethiek en Beleid aan de Universiteit van Tilburg in januari 2010 afgerond. Sylvia Schuurmans heeft dezelfde masteropleiding afgerond in 2010. Sylvia is van origine verpleegkundige en al enige tijd werkzaam als ethica, coach en trainer. Beiden zien en ervaren ethiek als basisvaardigheid voor het dagelijks handelen van zorgprofessionals. De cursusleiders bieden met deze cursus vaardigheden en kennis aan professionals aan om in de praktijk om te gaan met lastige kwesties. Tijdens deze cursus leer je om te gaan met onbehaaglijke gevoelens als het gaat om het verlenen van goede zorg aan een specifieke patiënt in een specifieke (zorg)situatie.

Veel fysiotherapeuten stellen zich regelmatig vragen zoals:

- 'Wat is goede zorg?' • 'Welke verantwoordelijkheid draag ik?'
- 'Hoe ver mag ik gaan met deze zorg?' • 'Is dit goed handelen?'

Daarnaast moet je als fysiotherapeut rekening houden met ontwikkelingen op het gebied van gezondheid, maatschappij, politiek en met iemands sociaal-culturele achtergrond.

Wat kun je verwachten tijdens de cursus?

In de cursus staat de praktijk centraal, het doen en ervaren. Het cursusprogramma bestaat uit een mix van werkvormen: frontaal onderwijs en interactieve workshops, theorie van ethiek en moreel beraad. Deze cursus is gericht op de driehoek en interactie tussen theorie, praktijk en ervaring. Het gaat in de cursus over ethische aspecten van de hulpverlening en het inhoudelijk juiste handelen binnen de fysiotherapie. De cursus is met name gericht op persoonlijke ontwikkeling en het creëren van zelfbewustzijn om ethische dilemma's te herkennen in de praktijk, maar vooral om hiervoor handreikingen aan te bieden om in de praktijk mee aan de slag te gaan. Denk hierbij aan zaken als 'Hoe bespreek je ethische dilemma's?' en 'Hoe voer je een moreel beraad?' of 'Hoe kun je een moreel beraad op de eigen werkvloer houden/opzetten?'. De cursus kan ook dienen als vorm van 'teambuilding' doordat het neveneffect van de cursus is dat het ruimte en mogelijkheden biedt om met elkaar van gedachten te wisselen over wat de essentie is van goede hulp-/zorgverlening.

De cursus kan ook dienen als vorm van 'teambuilding' doordat het neveneffect van de cursus is dat het ruimte en mogelijkheden biedt om met elkaar van gedachten te wisselen over wat de essentie is van goede hulp-/zorgverlening.

De doelen van deze cursus zijn:

1. Paramedici herkennen en erkennen ethische kwesties.
2. Paramedici leren hoe zij zich hiertoe kunnen verhouden.
3. Paramedici leren hoe zij ethische kwesties bespreekbaar maken door middel van een moreel beraad.

Wat is ethiek dan eigenlijk?

Ethiek richt zich op de moraal, het beoogt een verheldering te geven van hetgeen zorg tot 'goede zorg' maakt. Ethiek is geen saaie of softe stof, het is het aspect van je handelen dat je ervaart als iets knelt, iets dat voortdurend in beweging blijft, omdat de maatschappij verandert en omdat het zicht op de maatschappij verandert. Paramedische zorg is dus in beweging en zo kan ook het zicht op 'goed handelen' in de loop van de tijd veranderen. Goede bedoelingen of het belangeloos opvolgen van regels en principes is niet genoeg. Het gaat erom dat goede bedoelingen tot uitdrukking komen in een zo goed mogelijke toepassing van de professionele kennis en vaardigheden. Ethische reflectie vraagt vaak om 'moed' om standaarden en gedragsregels steeds opnieuw te beoordelen in het licht van de vraag 'Wat is in deze situatie goede zorg?'. In twee voorbeelden willen we dit nog wat verduidelijken om de inhoud van de cursus weer te geven.

(zie blz 11: Casus 1 en 2)

Aan de hand van een moreel beraad gaan we met situatieschetsen die de deelnemers zelf inbrengen op zoek naar het dilemma en beraden we ons op goede zorg. Onze vragen om met jou mee aan de slag te gaan, zouden kunnen zijn: Is hier sprake van een ethisch dilemma? Op basis van welke argumenten vind je dat wel of niet?

Sylvia Schuurmans
en Mirjam Kleinveld

Een tweetal casussen ter introductie:

Casus 1

Ik ben fysiotherapeut en mede-eigenaar van een praktijk die bestaat uit een maatschap van drie collega's. Mijn aandachtsgebied ligt met name op het vlak van chronisch zieken, zoals mensen met Claudicatio intermittens, COPD en geriatrische patiënten met multimorbiditeit. Ik loop er regelmatig tegenaan dat patiënten onvoldoende verzekerd blijken te zijn om hen goed te kunnen behandelen. Patiënten moeten niet afhankelijk van mij worden. Hierdoor treedt, voor mijn gevoel, vaak recidivering van klachten op gevolgd door fysiotherapeutische behandelingen, die mogelijk voorkomen hadden kunnen worden. Als ik dit dilemma bespreek met mijn maatschap-collega's, geven ze aan dat ik mij niet zo druk moet maken. Ik krijg tevens een respons als: "Mooi voor de omzet en we behouden klanten." Ik geef aan dat ik weliswaar ondernemer ben, maar ook maatschappelijke verantwoording draag als zorgprofessional! Ze snappen mijn dilemma niet. Hoe gaan we als partners nu verder?

Casus 2

Binnen een verpleegafdeling woont een mevrouw, die een CVA heeft gehad met een fors spasme in haar rechterarm. Het spasme is zo sterk dat ze met haar nagels wondjes in haar hand knijpt, die ook pijn gaan doen, waardoor het spasme nog meer toeneemt. Iedere dag maken we de hand open samen met de verpleging en verzorgen dan de hand en geven hierin een washandje om verdere smetwonden als gevolg van het spasme te voorkomen. Dit is van belang om een toename in pijnklachten te voorkomen, maar zij weigert de therapie vaak. De ene fysiotherapeut vindt de therapie zeer belangrijk en geeft deze min of meer onder dwang en de andere doet dit niet. De kwestie is niet 'mag dit of mag dat niet', maar ik heb er last van om te zien dat mevrouw onder dwang therapie krijgt toegediend. Dus, ik als hulpverlener vind dat je dit niet kunt maken, maar ik als professioneel hulpverlener weet ook wat de consequenties zijn als zij de therapie niet krijgt; dus ik zit klem. Ik snap wat mijn collega doet, maar keur het niet goed en weet ook niet wat ik wel moet doen.

Ben jij die collega die hiermee aan de slag wil en je voor deze cursus wil aanmelden, dan kan dit via de NPi-cursuskalender. Voor de mogelijkheden van incompany- of regiosholing kunt u contact opnemen met Frans Lanting, coördinator Deskundigheidsbevordering NPi. Deze cursus vindt plaats op de vrijdagmiddagen 14 september, 5 oktober en 23 november 2012 in Hotel Bergse Bossen te Driebergen.

'HANDTHERAPIE'

Eerste NPi-opleiding 'Handtherapie' afgerond

Op 12 december 2011 heeft de eerste groep van 32 deelnemers met goed gevolg de NPi-opleiding 'Handtherapie' afgerond.

Met deze opleiding voldoen zij aan de opleidingseisen vanuit het Nederlands Genootschap voor Handtherapie (NGHT). Naast de scholing moeten zij minimaal vijf jaar fysio- of ergotherapeut zijn en aantoonbaar beschikken over voldoende werkervaring binnen de handtherapie. De NPi-opleiding 'Handtherapie' staat onder leiding van een kernteam van drie zeer ervaren handtherapeuten: Gwendolyn van Strien, Eleonore Slegers en Annemieke Videler.

Samen met Hans Bult (NPi) hebben zij de bestaande NPi-cursussen omgevormd tot een volwaardige opleiding inclusief diverse stages en een eindtoets op het niveau van de ECHT. De ECHT is het certificeringssysteem van de EFSHT. Dit is het samenwerkingsverband van alle Europese verenigingen voor handtherapie.

AN APP A DAY KEEPS THE DOCTOR AWAY (3)

Apps voor patiënten en therapeuten

FRANS DE MEIJER
informatiespecialist

Grote gezondheidszorgorganisaties omarmen de apps; de Britse overheid heeft zelfs een campagne opgezet om apps te promoten die gezondheidsbevorderend kunnen werken: de 'Maps and Apps' campagne [3] [4]. De apps worden ook steeds complexer. Zo zijn er apps die diabetes kunnen monitoren en managen en apps die vrouwen helpen herinneren bekkenbodemspieroefeningen te doen om incontinentie te voorkomen. In deze derde 'An app a day ...' neem ik u graag weer mee naar een aantal recent uitgebrachte applicaties.

Naslag en literatuur

Begin maart is het 'Zakwoordenboek der Geneeskunde' – beter bekend als de 'Coelho' – beschikbaar gekomen als app [5]. Uiteraard niet gratis (€ 30) en vooralsnog alleen als Apple-app verkrijgbaar. Desalniettemin een zeer handig naslagwerk voor artsen, verpleegkundigen en paramedici.

Voor diegenen die regelmatig (willen) zoeken in referentiedatabanken is ook een aantal mobiele applicaties beschikbaar gekomen. Deze zijn allen webbased en werken dus op ieder platform. Een paar voorbeelden van de National Library of Medicine (NLM):

- PubMed mobile app (vereenvoudigde PubMed-interface);
 - MEDLINEplus Mobile (met o.a. samenvattingen en een medische encyclopedie).
- En een paar van YMED-apps:
- PEDro search (Physiotherapy Evidence Database);
 - PubMed search;
 - ICF Browser.

Relevante wetenschappelijke literatuur wordt in de MediGrip app voorzien van commentaar. Medewerkers van de afdeling Fysiotherapie & Revalidatie van het

De cijfers uit het Mobile Health Market Report 2011-2016 bevestigen dat het aantal medische apps vorig jaar enorm is gegroeid: de 'markt' steeg in 2011 met 700% naar 718 miljoen dollar [1]. Waar in 2011 'e-health' nog een hot topic was, gaan de ontwikkelingen dermate snel dat tegenwoordig eerder gesproken wordt van 'm-health' [2]. De WHO waardeerde het potentieel van de medische app-markt reeds op zes biljoen dollar.

Erasmus MC hebben deze (gratis) app ontwikkeld om zo een koppeling te maken tussen onderzoek en praktijk.

Zelfzorg

Ook het UMC St Radboud laat van zich horen. In 2010 brachten zij reeds de app AED4EU uit, waarmee de dichtstbijzijnde AED gelokaliseerd kan worden. Begin dit jaar zijn daar drie apps bijgekomen [6]:

- MijMedicatie (door barcodes te scannen en doseringen in te voeren wordt een compact overzicht gegenereerd die patiënten aan huisarts of apotheker kunnen tonen);
- HealthTalk (vertaalhulpmiddel voor in de spreekkamer op reis en/of in plaats van een tolk in de Nederlandse spreekkamer);
- MijZorgBoek (digitaal notitieblokje waarmee onder meer gewicht, stemming en medicatieoverzicht gemild kan worden aan de behandelend arts; binnenkort met beweegcoach-module).

Interessant is ook de app iP Plaslijst van de Nederlandse app-bouwer Synappz Medical Apps [7]. Hiermee kunnen gebruikers in de privé-omgeving een digitale plaslijst maken – zoals die ook wordt gebruikt bij bekkenbodemtherapeuten – die de voornaamste input is bij een medische diagnose van blaas- en plasproblematiek.

De Partogram-app is bedoeld voor de zwangere vrouw die 'de touwtjes in handen wil houden tijdens de bevalling' [8]. Zo kan onder meer de duur tussen de weeën grafisch weergegeven worden.

Hooikoorts

Met het hooikoortsseizoen stijgt ook de belangstelling voor apps voor hooikoortspatiënten [9]. Er zijn thans drie apps op de markt met berichtgeving over de hooikoortsverwachtingen (Pollennieuws, Hooikoorts-

weerbericht van A. Vogel en de Mediq Hooikoorts App).

GGZ

Er is steeds meer belangstelling voor e-/m-health ondersteuning binnen de GGZ, zowel aan bijvoorbeeld beginnende dementerende personen als diens mantelzorgers. Ook voor personen met een depressie of ADHD/ADD zijn en worden apps ontwikkeld.

In de Verenigde Staten is men thans bezig met de Mobilyze app, die onder meer de telefoon-, e-mail- en sms-frequentie analyseert om zo afwijkingen in het gedragspatroon te herkennen. De patiënt wordt ook aangezet tot het onderhouden van sociale contacten [10]. De app is nog in ontwikkeling. Met de op cognitieve gedragstherapie gebaseerde Nederlandse app Therappi Stemming kan een gebruiker preventief zijn klachten onderzoeken.

Eveneens uit Nederland afkomstig is de app ADD8, met hulpmiddelen waarmee ADHD/ADD-ers taken en plannen gestructureerd en overzichtelijk kunnen uitvoeren en beheren [11].

Het Trimbos-instituut is bezig met het ontwikkelen van een mentale ondersteuningsapp voor vrouwen met borstkanker. De app komt eind 2012 uit en is gebaseerd op oefeningen uit de positieve psychologie, cognitieve gedragstherapie en mindfulness [12].

Help!

In de vorige Issue maakte ik al melding van de 'Help bij Nood App'; de door HRO-student Bart Blok ontwikkelde 'HELP! App' kent een vergelijkbaar principe ("112 met één druk op de knop en omstanders waarschuwen"), maar hij heeft hiermee een wedstrijd voor duurzame apps gewonnen [13]. Blok's app wordt omarmd door het

Oranje Kruis, de Hartstichting en het Rode Kruis.

Ziekenhuizen

Met de **Flexzorg.net** app kunnen zorgmanagers en werknemers flexibele/extra diensten plannen. Personeel dat wel een aantal uren meer wil werken, kan intekenen op openstaande diensten. Op die manier zou minder gebruikgemaakt hoeven worden van relatief dure uitzendkrachten [14].

Naast apps voor managers zijn er ook apps voor artsen. In de VS is men gestart met het **Medical Information Anytime Anywhere (MIAA)** systeem [15]. Hiermee hebben artsen direct toegang tot de EPD-dossiers van hun patiënten. Met deze *open source* app (die daarom vooralsnog alleen voor Android geschikt is) is ook e-mailcommunicatie en *videoconferencing* met collega-artsen mogelijk. Voorlopig alleen in Amerika en uiteraard alleen voor artsen.

Het Oogziekenhuis in Rotterdam heeft daarentegen iets voor haar patiënten ontwikkeld, in dit geval voor de 20.000 kinderen die zij jaarlijks ontvangt. De app '**Naar Het Oogziekenhuis**' bereidt hen spelenderwijs voor op hun ziekenhuisafpraak [16]. De app is ook beschikbaar in het Engels, maar

kost wel € 5. In mei 2012 worden de resultaten van het effectonderzoek gepresenteerd. Het ziekenhuis wil eind 2012 een vergelijkbare app uitbrengen voor kinderen die naar de tandarts moeten.

Voeding

Een app voor in de supermarkt is de **BoodsSchApp**. Hiermee kunnen barcodes worden gescand, waarna de app een door diëtisten toegekende beoordeling toont, op basis van criteria als vetgehalte, vitamines en toegevoegde vezels [17]. De app zit nog in de beta-fase, herkent ook nog niet alle producten, maar is in deze fase wel gratis.

Een hulpmiddel bij het afvallen is de **Slankcoach** [18]. Deze app geeft praktische tips, motiveert de afvaller en laat gewichtswijzigingen grafisch zien. Het eigen gewichtsverlies is te vergelijken met dat van andere deelnemers.

NPI-nieuws app

Tot slot attendeer ik u graag nogmaals op onze 'eigen' **NPI-nieuws** app: het dagelijkse medische nieuws op uw mobiel of tablet. Gratis en actueel! Voor iPhone, iPad en Android: www.paramedisch.org.

Literatuur

1. van Dorrestijn M. Markt voor medische apps groeit enorm. *Zorgvisie*, 18 januari 2012.
2. E-health is verouderd, m-health is het helemaal. *Medicalfacts*, 18 maart 2012.
3. van Dorrestijn M. Engelse overheid stimuleert gebruik health apps. *Zorgvisie*, 5 maart 2012.
4. Zie: <http://mapsandapps.dh.gov.uk/>
5. De Coelho app: 40.000 medische termen in je binnenzak. *Medicalfacts*, 11 maart 2012.
6. UMC St Radboud lanceert drie nieuwe apps. *Nieuwsbericht UMC St Radboud*, 20 januari 2012.
7. Nederlandse app-bouwer lanceert medische plas-app iP Plaslijst. *ANP*, 9 maart 2012.
8. Mantel A. Bevalen met app. *De Telegraaf*, 28 februari 2012.
9. Veel animo voor hooikoorts-apps. *Reformatorisch Dagblad*, 14 maart 2012.
10. Smartphone-app tegen depressie. *Het Nieuwsblad*, 14 februari 2012.
11. Meernik I. App helpt ADHD'ers chaos te organiseren. *GezondheidsNet*, 1 maart 2012.
12. Fischer E. Eerste app mentale ondersteuning van vrouwen met borstkanker. *Trimbos Nieuws*, 14 maart 2012.
13. Feenstra M. Rotterdamse student bedenkt 'HELP! App'. *RTV Rijnmond*, 13 december 2011.
14. van Dorrestijn M. App tegen personeelstekort in de zorg. *Zorgvisie*, 8 maart 2012.
15. Ziekenhuis bouwt Android EPD-app. *Security.nl*, 25 februari 2012.
16. Kinderen door app beter voorbereid. *Het Oogziekenhuis Rotterdam*, 8 maart 2012.
17. Zantingh P. Weten hoe gezond een product is, kan ook met een app. *NRC Handelsblad*, 4 januari 2012.
18. Afvallen via App Slankcoach zeer populair: begeleiding in afslanken via mobiele telefoon of tablet. *Medicalfacts*, 5 januari 2012.

LINKS

- ADD8 (iPhone/Android): www.theappmen.com
- AED4EU (iPhone/Android): www.aed4.eu
- BoodsSchApp (iPhone; Android volgt): www.boodsSchapp.nl
- Coelho (iPhone/iPod/iPad): <http://bit.ly/CoelhoApp>
- Flexzorg.net app (iPhone, Android, Blackberry, Windows): www.flexzorg.net/download/
- HealthTalk (iPhone/iPad): <http://itunes.apple.com/nl/app/reshape-healthtalk/id491015749?mt=8>
- HELP! App (iPhone/Android): www.helpapp.nl
- Hooikoortswaarschuwing (iPhone/iPod/iPad/Android): <http://hooikoorts.avogel.nl/download-app.php>
- iP Plaslijst (iPhone): www.ip-plaslijst.nl
- Naar Het Oogziekenhuis (iPhone, iPad): <http://itunes.apple.com/nl/app/naar-het-oogziekenhuis/id501027241?mt=8> (Android): <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.beepboopbeep.oogziekenhuis>
- Mediq Hooikoorts App (iPhone/iPod/iPad/Android): <http://itunes.apple.com/nl/app/mediq-hooikoorts-app/id507800806?mt=8>
- MediGrip (iPhone/Android): www.medigrip.nl
- MEDLINEplus Mobile / PubMed mobile app (webbased): www.nlm.nih.gov/mobile/
- MijnMedicatie (iPhone/iPad): <http://itunes.apple.com/nl/app/reshape-mijnmedicatie/id491110073?mt=8>
- MijnZorgBoek (iPhone/iPod/iPad): <http://itunes.apple.com/nl/app/reshape-mijnzorgboek/id482039247?mt=8>
- Partogram-app (iPhone/iPad): <http://apparentapps.com/partogram/site/>
- PEDro search / PubMed search / ICF Browser (webbased): <http://nl.appbrain.com/browse/dev/YMED>
- Pollennieuws (iPhone/iPod/iPad): <http://itunes.apple.com/nl/app/pollennieuws/id325442088?mt=8>
- Slankcoach (iPhone/iPad, Android, Nokia, Blackberry): www.slankcoach.nl
- Therappi Stemming (iPhone/iPod/iPad): <http://itunes.apple.com/nl/app/therappi-stemming/id427953379?mt=8>

Sensor

Sensi

StepApp

Een boeiende avond over een innovatief product voor de fysiotherapie

SENSISTEP

MARLOES VAN DER HOUT
Evalan BV

RUTGER VAN MERKERK
UMC Utrecht, Pontes Medical

Het product, genaamd SensiStep, wordt ontwikkeld door het UMC Utrecht en Evalan BV. Het doel van de avond was om te bekijken of het idee van het product daadwerkelijk aansluit bij de wensen van de eindgebruikers en hoe het product geoptimaliseerd kan worden.

SensiStep

Het komt regelmatig voor dat patiënten bij een fysiotherapeut komen met de instructie van een specialist om hun been voor een bepaalde tijd gedeeltelijk te belasten (bijv. drie weken niet meer dan 50% van je eigen lichaamsgewicht). Het blijkt voor zowel de fysiotherapeut als de patiënt een hele uitdaging om deze instructie goed op te volgen. Herman Holtslag, revalidatiearts en fysiotherapeut, werd hiermee in de praktijk ook geconfronteerd. Daarom kwam hij op het idee van de SensiStep, een zool met een ingebouwde 'real-time' belastingsmeter. Dit zou een oplossing kunnen zijn om de belasting van het been te kwantificeren. Het product meet de absolute kracht (in kilogrammen) onder de hiel en geeft zowel de patiënt als de fysiotherapeut de juiste terugkoppeling om de belasting inzichtelijk te maken en waar nodig bij te sturen. Op www.sensistep.nl is de volledige beschrijving van het product te vinden.

De workshop

Onder het genot van een pizza werd SensiStep gepresenteerd. De deelnemers waren van mening dat het product voornamelijk als doel heeft om de instrueerbaarheid van patiënten te vergroten. Ook biedt het objectiveren van de krachtmeting de gelegenheid meer inzicht te vergaren in de momentane belasting.

In dit artikel wordt aandacht besteed aan een productinnovatie die tot stand is gekomen door een innovatieve collega op basis van vragen uit de praktijk. Het NPi nodigde tien Nederlandse innovatieve fysiotherapeuten en bewegingswetenschappers uit om mee te denken over de verdere ontwikkeling van dit innovatieve product. Het NPi stimuleert, o.a. via het lectoraat Innovatieve Bewegestimulering*, de ontwikkeling van innovatieve diensten en producten die het professionele handelen versterken en de zorg verbeteren; met name wanneer het idee voor de innovatie van een paramedicus afkomstig is.

Deelnemers zagen SensiStep als goed instrument om de kwaliteit in de fysiotherapie te verhogen. Het product maakt meetbaar wat tot nu toe slechts giswerk is. Dit past goed bij de huidige ontwikkelingen waarbij kwaliteit en meetbaarheid in de fysiotherapiepraktijk centraal staan. Ook neemt de kwaliteit van de revalidatie voor de patiënt toe doordat deze meer controle krijgt over zijn eigen herstelproces en behandeling. Vanuit de groep van fysiotherapeuten en bewegingswetenschappers kwamen diverse goede suggesties. De suggesties die zeker meegenomen zullen worden in de ontwikkeling hebben betrekking op de manier waarop de feedback aan de patiënt precies wordt gegeven. De uitdaging is om aan de patiënt de juiste visuele en auditieve terugkoppeling te geven zodat duidelijk wordt of er sprake is van onder- of overbelasten. Andere waardevolle suggesties hadden betrekking op het in beeld brengen van de voortgang van de patiënt met de StepApp (een SmartPhone en App waarmee de fysiotherapeut het product bedient). Het feit dat het een draadloos systeem is werd geprezen. Ook was men onder de indruk van het feit dat je het systeem niet per patiënt hoeft te kalibreren.

Een kritische noot

Natuurlijk was het niet mogelijk om tijdens deze brainstorm-bijeenkomst alle vragen die gerezen zijn, te kunnen beantwoorden.

Er is niet ingegaan op de betrouwbaarheid van het systeem. Wel is aangegeven dat het systeem alleen onder de hak meet. Zo kan je geen 'tenenlopers' herkennen. Herman Holtslag, revalidatiearts en fysiotherapeut in het UMC Utrecht, reageert hier als volgt

op: "De hakbelasting is het begin van iedere goede afwikkeling. Als de patiënt heel licht mag belasten (bijvoorbeeld 10%) is het beter als de patiënt zijn voet 'normaal' afwikkelt i.p.v. met de tenen aantipt of zijn been omhoog houdt." Ook meet het systeem niet de interne krachten in de extremiteiten (van de spieren op pezen en botten), maar alleen de absolute externe kracht onder de hiel (de grondreactiekrachten). Jaap Harlaar (VUmc) gaf aan dat juist de interne krachten de grootste krachten op het bewegingsapparaat zijn. De externe krachten zijn een afgeleide hiervan. De interne krachten kunnen met de SensiStep niet gemeten worden, maar inzicht in de externe krachten kan een belangrijke bijdrage leveren aan de begeleiding van patiënten.

De toekomst

Op dit moment wordt de laatste hand gelegd aan de ontwikkeling van SensiStep. De verwachting is dat het product in de zomer van 2012 beschikbaar is. Volgens Herman Holtslag is dit pas het begin. In zijn visie zullen er door het toepassen van deze technologie specifieke belastings- en bewegingsprogramma's ontwikkeld kunnen worden omdat we nu kunnen leren wat een optimaal belastingspatroon is. We willen het NPi en de deelnemers nogmaals hartelijk bedanken voor het mogelijk maken van deze leerzame avond. Afsluitend kan gesteld worden dat er op basis van de vraag uit de praktijk veel werk is besteed aan de ontwikkeling van een mooi product. Op dit moment wordt de betrouwbaarheid van het product onderzocht. De toekomst zal moeten uitwijzen of het gebruik ervan kan leiden tot effectievere revalidatie, doordat de grondreactiekrachten beter geobjectiveerd kunnen worden.

* Bijzonder Lectoraat van het NPi en De Haagse Hogeschool (lector Tinus Jongert)

PROGRAMMA 'VALLEN VERLEDEN TIJD': BEWEZEN EFFECTIEF

DR. ELLEN SMULDERS
fysiotherapeut/bewegings-
wetenschapper/cursusleider
NPi-Valpreventie-cursussen

HANS BULT
fysiotherapeut/coördinator
NPi-Valpreventie-cursussen

Het RIVM Centrum Gezond Leven (CGL) heeft als doel om het gebruik van leefstijlinterventies te bevorderen. Dit wordt gedaan door de beschikbare interventies inzichtelijk te presenteren en te beoordelen op kwaliteit en effectiviteit. Binnen dit kader besteedt het RIVM onder andere aandacht aan interventies die zich richten op valpreventie.

In de tweedaagse NPi-cursus 'Valpreventie en valtraining' wordt een dergelijke valpreventie-interventie, 'Vallen Verleden Tijd (WT)',

behandeld. Het WT-programma is ontwikkeld en op effectiviteit onderzocht in de Sint Maartenskliniek te Nijmegen. Hierbij is in een tweetal promotiestudies (1,2) aangetoond dat het programma effectief is in het verminderen van valpartijen en verbeteren van het vertrouwen in de balans bij ouderen met valproblemen.

Onlangs werd de effectiviteit van dit programma nogmaals benadrukt in een studie naar een aangepaste variant voor mensen met osteoporose. Voor dit programma biedt het NPi een vervolgcursus aan, namelijk de cursus 'Valpreventie en valtraining bij mensen met osteoporose'. Recent heeft het CGL het programma 'Vallen Verleden Tijd' de hoogst mogelijke erkenning toegeschreven, namelijk 'bewezen effectief'. 'Vallen Verleden Tijd' is hiermee het enige valpreventieprogramma in Nederland dat door het RIVM beschreven is als 'bewezen effectief'.

Voor meer informatie over het valpreventieprogramma of over het centrum gezond leven kunt u terecht op www.vallenverledentijd.nl en www.loketgezondleven.nl.

Bij Loketgezondleven.nl kunt u zich ook aanmelden wanneer u zelf het WT-programma aanbiedt, zodat u gebruik kunt maken van de erkenning van de interventie door het RIVM als 'bewezen effectief'. Voor iedereen die de cursus bij het NPi heeft gevolgd is dat een opsteker. Voor het NPi een bewijs dat de juiste keuze is gemaakt om binnen de cursus VVT centraal te stellen. Maar bovenal is het voor de Sint Maartenskliniek en de onderzoekers een erkenning voor het werk dat zij hebben verricht!

1) Weerdesteyn, 2006
<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/16645293>

2) Smulders, 2011
<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/21199576>

**Die gedreven fysio
geeft meer armslag
in onze praktijk**

Zoekt u een goede fysiotherapeut om uw praktijk- of zorgomgeving te versterken? Wij helpen u snel en soepel aan de professional die perfect in uw plaatje past, voor een tijdelijk of een vast dienstverband. Simpelweg omdat we niet alleen het vak kennen, maar ook de markt én de mensen. www.fydalo.nl

fydalo
bemiddelingsbureau
voor fysiotherapeuten

www.fydalo.nl t 0172 - 233 013 e info@fydalo.nl wat fysio's beweegt

COLOFON

ISSUE is de gratis kwartaaluitgave van het Nederlands Paramedisch Instituut en verschijnt in februari, mei, augustus en november in een oplage van ruim 23.000 exemplaren. Issue is ook volledig op internet te vinden onder Issue Online op www.paramedisch.org

Redactie

H.E. Askes
M.W.A. Jongert
F.N. Lanting
F. de Meijer
M.P.T. Schermer
E. Wieberdink

Contact

Postbus 1161
3800 BD Amersfoort
T 033 421 61 00
F 033 421 61 90
I www.paramedisch.org
E info@paramedisch.org
t twitter.com/paramedisch

Advertenties

H.E. Askes
E askes@paramedisch.org
ISSN 1383-5947
© Nederlands
Paramedisch Instituut

Vormgeving

Idem Dito, Kampen

Beste hotel van Nederland

HOTEL PAPENDAL

DE TROTSE WINNAAR

PAPENDAL
HOTEL EN CONGRESCENTRUM

Arnhem, Tel. 026 - 483 79 11
info@papendal-hotel.nl
www.papendal.nl